

WERELDWIJZER

GRAN CANARIA

ELISE VAN VLIET

INHOUD

De vele gezichten van Gran Canaria	9	Kunstnijverheid	34
<i>Canarische Eilanden</i>	10	Muziek en dans	35
<i>Eén regio, twee provincies</i>	10	Feestdagen en evenementen	35
ACHTERGRONDEN	13	Internationale culturele festivals	35
Ligging en landschap	13	Eten en drinken	39
Vulkanische oorsprong	13	Spek en bonen	39
Gevarieerd landschap	13	<i>De ene mojo is de andere niet</i>	40
Verbrand bos	17	Gofio	40
Drie vegetatiezones	17	Groenten en fruit	41
Flora	17	Kaas	41
<i>Mythische drakenboom</i>	20	Toetjes	41
Fauna	21	Wijn	41
<i>Honden of kanaries?</i>	22	Andere dranken	42
Natuur- en milieu-bescherming	23	Eettradities	42
Wereldbiosfeerreservaat	23	<i>Tapas</i>	43
Geschiedenis	24	PRAKTISCHE INFORMATIE	45
Eerste inwoners	24	Algemeen	45
Grieken en Romeinen	24	Toeristische informatie	45
Europese ontdekkers	24	Websites	45
Grotbewoners	25	Toeristenbureaus	45
Spaanse bezetters	25	Consulaten	45
<i>Gran Canaria in vogelvlucht</i>	27	Werk	45
Een nieuwe tijd	27	Klimaat en beste reistijd	46
Naar Latijns-Amerika	27	Gezondheid	47
De 19 ^e eeuw	28	Geldzaken	48
<i>Het gele goud</i>	28	Reisdocumenten	48
Spanje onder Franco	29	In- en uitvoerbepalingen	48
Fruit en groenten	29	Bagage	48
Gran Canaria in de 21 ^e eeuw	30	Foute souvenirs	49
Bevolking en cultuur	30	Naar Gran Canaria	49
Immigranten tegen wil en dank	30	Per vliegtuig	49
Rijk cultureel leven	31	Chartervluchten naar Gran Canaria	49
Religie	31	Verder vliegen	49
Prehistorische kunst	32	Aankomst en vertrek	50
Architectuur en woningbouw	32	Transfers	50
Beeldende kunst	34	Per boot	50

<i>Bussen vanaf het vliegveld</i>	51	Gehandicapte reizigers	72
Intereilandverbindingen	52	Golfen	72
Verkeer en vervoer	53	Havens	73
Verkeer algemeen	53	Huisdieren	73
Autohuur	54	Internetcafés	73
Scooters en motors	54	Jeepsafari's	73
Kaarten	55	Kajakken	74
Bus	56	Kameelsafari's	74
Taxi	56	Klimmen en klauteren	74
Accommodatie	57	Kranten en tijdschriften	74
Pakketreis of zelf		Markten en supermarkten	74
boeken	57	Musea	75
Landelijke en kleinschalige		Naturisme	75
accommodaties	57	Omgangsvormen	75
Chic	58	Openingstijden	76
Budgetaccommodatie	58	Paardrijden	76
Kamperen	59	Parachutespringen/ skydiven	76
Accommodatie in		Parasailing	76
Las Palmas	59	Politie	76
Met kinderen naar		Post	77
Gran Canaria	61	Souvenirs	77
Vlucht	61	Stranden	78
Verblijf	62	Surfen	79
Gezondheid	62	Taal	79
Uit eten	62	<i>Woordenlijstje</i>	79
Leuke dingen om te doen	62	Taalcursussen	80
Uitgaan	64	Tennis	80
Bars en cafés: sociale		Thalassotherapie	80
ontmoetingsplaatsen	64	Telefoon	81
Uit eten	64	Tijdsverschil	81
Culinaire woordenlijst	65	Veiligheid	81
Informatie van A t/m Z	67	Vissen	81
Activiteiten algemeen	67	Vliegen	82
Attractie- en water-		Wandelen	82
pretparken	67	Wandelliteratuur	84
Boottochten	67	Wind- en kitesurfen	84
Casino's	68	<i>Winkelcentra</i>	84
Drinkwater	68	Winkelen	84
<i>Watergebrek</i>	68	Zeilen	85
Drugs	68		
Duiken	68		
Elektriciteit	69		
Excursies	70	BEZIENSWAARDIGHEDEN	87
Fietsen	70	Top 10 van Gran Canaria	88
Fitness	71		
Fooien	71	Las Palmas	92
Fotografie	71	Hollandse invasie	92
Gay	72	Oriëntatie	93

Twee stranden	96	Teror, de balkonstad	129
Vegueta en Triana, het historische centrum	97	Madonna van de Pijnboom	130
Plaza Santa Ana	97	Simón en Teresa	131
Columbusemuseum	100	Omgeving Teror	131
<i>De band met Columbus</i>	101	Valleseco	132
Museo Canario	102	Moya	133
CAAM, museum voor moderne kunst	103	Larierboombos Los Tiles	133
Art nouveau	103	Guía (Santa Maria de Guía), de kaasstad	134
Calle Mayor de Triana	104	<i>Rivaliteit?</i>	135
Pérez Galdós' theater en museum	104	De prehistorische rotsen van Cenobio de Valerón	135
Parque San Telmo	105	Gáldar, de oude hoofdstad	136
Castillo de Mata	105	Stadhuis en kerk	137
Ciudad Jardín, het groene hart	106	Casa Museo Antonio Padrón	138
Parque Doramas	106	Cueva Pintada	138
Pueblo Canario en Museo Néstor	106	<i>Sporen uit een ver verleden</i>	138
Santa Catalina en La Isleta, haven- en handelswijken	107	Necrópolis de la Guancha / Poblado de El Agujero	139
Parque Santa Catalina	108	Reptilandia	139
Museo Elder	109	Parque Norte	139
Auditório Alfredo Kraus	109	Sardina	
La Isleta	109	(Sardina del Norte)	139
Castillo de la Luz	110	Agaete	140
Nabije omgeving van Las Palmas	110	Puerto de las Nieves	141
		Bezienswaardigheden	144
		Valle de Agaete	146
Het groene noorden	116	Het afwisselende oosten	149
Tafira	116	Atalaya	149
Jardín Botánico Canario		Telde, de andere oude hoofdstad	149
Viera y Clavijo	116	Omgeving Telde	152
Caldera de Bandama	117	Vier deuren	153
Wandelen	117	Valsequillo	153
Santa Brígida	118	Ingenio, stad van folklore	154
San Mateo (Vega de San Mateo)	119	Agüimes	155
Arucas, de rumstad	120	Omgeving Agüimes	156
Grootste kerk	121	Parque de Cocodrilos	156
Naar het stadspark	124	Barranco de Guayadeque	158
Rumfabriek	124	Temisas	159
<i>Duel op de vulkaan</i>	124	Santa Lucía	160
Blauwsteengroeve	125	Vecindario	161
Botanische tuin	126		
Firgas, de waterstad	127		
Azuaje-vallei	129		

Het zonnige zuiden en zuidwesten	162	La Aldea de San Nicolás (San Nicolás de Tolentino)	192
Costa Canaria: de grote badplaatsen	162	Cactualdea Cactuspark	193
Playa del Inglés	163	Puerto de la Aldea	193
<i>Duinen aan de wandel</i>	166	Mooiste kustroute	194
Maspalomas en Meloneras	167	<i>Op weg naar een nieuwe weg?</i>	194
San Agustín	168	Mooiste landroute	194
Omgeving Costa Canaria	172	Het centrale gebergte wereld van vulkanen	196
Aqualand Maspalomas	173	Fataga	196
Ocean Atlantic Park	173	Mundo Aborigen	197
Atlantida	173	<i>Schepen der woestijn</i>	198
Holiday World	173	Kamelenboerderij	199
Sioux City	173	San Bartolomé de Tirajana	199
Go-karten	173	Tejeda	201
Palmitos Park	174	Roque Nublo	201
Banana Park	174	Roque Bentaiga	201
Pasito Blanco	175	Pico de las Nieves	202
Arguineguín	175	Cruz de Tejeda	202
Stuwmeren	175	Artenara	204
Costa de Mogán	178	Parque Natural de Tamadaba	204
Puerto Rico	178	Verder lezen	206
Playa de los Amadores	182	Geschiedenis, kunst en cultuur	206
Playa del Cura en Playa Taurito	182	Flora en fauna	206
Puerto de Mogán	182	Wandelen	207
Mogán	189	Canarische literatuur	207
Molino Quemado	189	Reisverhalen	207
Stuwmeren	189	Voor kinderen	208
Het verre westen	191	Over de auteur	208
De weg naar San Nicolás	191	Register	209
Voor avonturiers:			
Playa de Güigüi	191		
OPGENOMEN KAARTEN			
Gran Canaria, ligging	12	Puerto de las Nieves	145
Gran Canaria, overzichtskaart	14-15	Telde	151
Gran Canaria, fysisch	18-19	Costa Canaria – Meloneras, Maspalomas en Playa del Inglés	164-165
Bezienswaardigheden	90-91	Costa Canaria – San Agustín	168-169
Las Palmas	94-95	Arguineguín	176-177
Las Palmas, historisch centrum Vegueta en Triana	98-99	Puerto Rico	180-181
Arucas	122-123	Puerto de Morgán	183
Agate	142-143		

ACHTERGRONDEN

LIGGING EN LANDSCHAP

Gran Canaria ligt centraal in de Canarische archipel, exact op de 28° breedtegraad. Dit is 1200 km ten zuiden van Spanje, circa 200 km van de Afrikaanse kust en bijna 3200 km van Amsterdam. Het bijna cirkelvormige eiland heeft een doorsnede van maximaal 55 km. Met een oppervlakte van 1560 km² (vergelijkbaar met de provincie Utrecht) is het in grootte het derde eiland van de Canarische Eilanden, na Tenerife en Fuerteventura. Gran Canaria is onderverdeeld in 21 gemeenten. Op de noordoostpunt ligt Las Palmas, niet alleen de hoofdstad van Gran Canaria maar ook de provinciehoofdstad van de andere oostelijke Canarische Eilanden.

Vulkanische oorsprong

De Griekse wijsgeer Plato meende dat de Canarische archipel deel uitmaakte van het legendarische verdwenen rijk Atlantis, een veronderstelling die in de 21^e eeuw weinig steun meer ondervindt. Waarschijnlijker is dat de eilanden ontstonden door onderzeese vulkanische activiteiten, veroorzaakt door de enerzijds oostwaarts bewegende Afrikaans-Eurazische plaat en de anderzijds westwaarts bewegende Amerikaanse platen. In feite zijn de eilanden toppen van grote onderaardse vulkanische bergketens. Tussen de eilanden liggen diepe troggen (tot 3500 meter tussen Tenerife en La Palma). De oostelijke eilanden Lanzarote en Fuerteventura zijn dertig tot veertig miljoen jaar geleden gevormd, de andere Canarische eilanden zijn een stuk jonger. Recentere vulkaanuitbarstingen gaven de eilanden hun huidige aanzien.

Gran Canaria is rond de veertien miljoen jaar oud. De ontwikkelingsgeschiedenis van het eiland is goed te zien in het centrale bergmassief, waar vulkanen en verstilde lavastromen het landschap een eigenzinnig karakter geven. Typierend zijn de *calderas*, vulkanen met een trechtervormige, ingestorte krater met een grote diameter. De grootste is de immense Caldera de Tejada die het centrum van het eiland domineert. Het best toegankelijk is de Caldera de Bandama in het oosten (pagina 117). Vulkanische activiteit is er nauwelijks meer op Gran Canaria. De laatste uitbarsting vond lang geleden plaats, zo'n duizend jaar voor het begin van onze jaartelling. Naar men aanneemt zal het voorlopig rustig blijven op het eiland.

Gevarieerd landschap

Bepalend voor het landschap van Gran Canaria is het centrale bergland dat het eiland in meer dan één opzicht in tweeën deelt. Het noorden van het eiland is beduidend groener en vruchtbaarder dan het droge zuiden

PRAKTISCHE INFORMATIE

ALGEMEEN

Toeristische informatie

Bij het **Spaans Verkeersbureau**, Laan van Meerdervoort 8-a, 2517 AJ Den Haag, ☎070 3465900, infolahaya@tourspain.es zijn folders over Gran Canaria en de andere Canarische eilanden aan te vragen. Inwoners van België kunnen terecht bij de **Spaanse Dienst voor Toerisme**, Koningsstraat 97, 1000 Brussel, ☎02 2801926, bruselas@tourspain.es.

Websites

De informatie op www.spaansverkeersbureau.nl is vooral gericht op het vasteland van Spanje. Bruikbaar is de internationale pagina www.spain.info. Er zijn ook talloze sites geheel gewijd aan de Canarische Eilanden zoals www.vivecanarias.com. Het aantrekkelijke www.grancanaria.com is de officiële website van het *Patronato de Turismo* van Gran Canaria. Deze bevat algemene toeristische wetenswaardigheden, een handige evenementenagenda en een zoekfunctie om je ideale strand te vinden, ook in het Nederlands. Verder vormt www.hollandsenieuwe.com een onuitputtelijke bron van informatie, met veel actueel nieuws en interessante achtergrondartikelen. Lees je Spaans, kijk dan eens op de digitale kranten www.canarias7.es en www.la-provincia.es met nieuws uit de provincie Las Palmas. Een tikje saai maar wel informatief zijn www.canariashoy.info, www.canarias.hora.com en www.gobcan.es van de Canarische overheid. Verder heeft iede-

re gemeente op Gran Canaria een eigen website maar bijna altijd volledig in het Spaans. Voor een virtueel voorproefje op je vakantie surf je naar www.grancanariainet.com/webcams.

Toeristenbureaus

Iedere plaats van betekenis heeft een eigen *oficina de turismo*. Je kunt er terecht voor folders van bezienswaardigheden in de omgeving en informatie over naderende fiesta's en andere evenementen. Adressen en telefoonnummers staan vermeld bij de plaatsbeschrijvingen in deel 3 van dit boek. Ook op het vliegveld is een informatiekiosk in de bagagehal. Deze is geopend zolang er vliegtuigen aankomen.

Consulaten

Nederlands consulaat, Calle Villalba Hervás, 5-3, 38002 Santa Cruz de Tenerife, ☎922 271 721, nlgovtfe@teraa.es.
Belgisch consulaat, Calle Villalba Hervas, 4 -2, Santa Cruz de Tenerife, ☎922 241 193. Op Gran Canaria heeft België een ereconsulaat, Calle Gordillo 13 (2^e verdieping), Las Palmas, ☎928 461 718.

Werk

Tijdelijke of meer permanente banen zijn in de toeristische sector (hotels, restaurants, bars) gemakkelijk te vinden, mits je de Engelse of Duitse taal machtig bent. Je moet wel bereid zijn flink de handen uit de mouwen te steken en lange dagen te maken voor een bescheiden salaris. Buiten deze sector is het

essentieel dat je Spaans spreekt. Inwoners van de EU, IJsland en Noorwegen mogen op de Canarische Eilanden werken zonder werkvisum. Officieel is wel een FIN (Foreign Identification Number) nodig, aan te vragen bij de Policía Nacional. Wil je langer dan drie maanden werken dan moet je ook een *tarjeta de residencia* (verblijfsvergunning) aanvragen. Je werkgever is verplicht je een vast contract te geven wanneer je langer dan een jaar bij hem of haar in dienst bent. Dit zullen veel werkgevers vermijden door je na een jaar voor een paar weken te ontslaan en daarna opnieuw een tijdelijk contract te geven.

Klimaat en beste reistijd

Hét grote pluspunt van de Canarische Eilanden is het heerlijke, constante klimaat. Zelfs de winters zijn mild en zonnig. Hoewel de eilanden op dezelfde hoogte liggen als de hete Sahara, houden de noordoostelijke passaatwinden en de Canarische stroom die de eilanden omspoelt (een aftakking van de Golfstroom) de temperaturen in balans.

Op Gran Canaria schijnt de zon vrijwel het hele jaar. De warmste maanden zijn juli t/m september, de koelste maanden januari en februari. Het kan dan overdag toch nog zo'n 23 °C worden. In de zomer is het met een gemiddeld maximum van 26 °C vrij warm en kan het wat benauwd zijn maar de luchtvochtigheid is laag en er waait altijd een windje. De hoogste temperatuur ooit gemeten op Gran Canaria is 38 °C, de laagste 10 °C maar dat zijn zeldzame uitzonderingen. De zeewatertemperatuur loopt op van gemiddeld 17 °C in februari tot 24 °C in september. Het bergachtige midden en noorden van het eiland zijn wat koeler, natter en winderiger dan het zonnige zuiden waar het warm en droog is. Er valt gemiddeld 350 mm regen per jaar op het eiland (Nederland 800 mm). De *alisios*, noord-oostelijke passaatwinden, voeren het vocht aan maar de wolken blijven rond de centrale bergen hangen. Ze condenseren daar in de vorm van mist die door de eilanders *mar de nubes* (wolkenzee) genoemd wordt. Deze mist houdt hooggelegen bergdorpen soms enkele dagen in zijn greep terwijl er aan de kust geen

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	juli	Augustus	September	Oktober	November	December
°C	20	20	21	22	22	24	25	25	26	25	23	21
	7	8	8	9	9	10	11	11	9	8	7	6
	2	8	2	1	0	0	0	0	1	1	4	4
	18	17	17	19	19	21	23	23	24	22	20	19
°C	= Gemiddelde temperatuur per dag											
	= Gemiddeld aantal uren zonneshijn per dag											
	= Gemiddeld aantal regendagen per maand											
	= Gemiddelde zeewatertemperatuur											

Gabinete Literario

Calle Mayor de Triana

Triana heeft een gezellige mix van oude en nieuwe architectuur. Dit is goed te zien in de autovrije winkelstraat Calle Mayor de Triana die van noord naar zuid door de wijk loopt. Deze straat werd zelfs uitgeroepen tot nationaal monument vanwege de voorbeelden van fraaie panden uit de afgelopen vier eeuwen. Inderdaad vallen er nog heel wat mooie oude gevels van statige herenhuizen te ontdekken tussen de nieuwere gebouwen. Tot in de jaren veertig van de twintigste eeuw reed er een trammetje door deze straat – een klein stuk van de rails is nog zichtbaar onder een glasplaat. Ook de panden in de omliggende straatjes zijn een lust voor het oog, met daarin kleinere winkels en *pastelerías*. Neem even een kijkje in de Calle Domingo J. Navarro, een zijstraat van de Calle Mayor net voor Parque San Telmo. Daar staat op nummer 7 het grappige 'blauwe huis met de handjes' met daarin een vestiging van de FEDAC (zie verder bij 'Winkels' bij de praktische informatie).

Pérez Galdós' theater en museum

Benito Pérez Galdós (1843-1920) is na Cervantes de belangrijkste toneel- en romanschrijver van Spanje. In het al eerdergenoemde, toonaangevende **Teatro Pérez Galdós** uit 1888 (Plaza de Stagno 1, ☎ 928 361 509; www.teatroperezgaldos.es) vinden voornamelijk opera- en balletvoorstellingen plaats. Na een zes jaar durende renovatie in een zaal voor 1600 toeschouwers. Bij de heropening in het voorjaar van 2007 werd een uitvoering gegeven van Wagners beroemde opera 'Der Ring des Nibelungen'.

In de Calle Cano (parallel aan de Calle Mayor) vind je **Casa Museo de Benito Pérez Galdós**, ☎ 928 366 976; www.casamuseoperezgaldos.com waar je meer te weten komt over het leven en werk van de gerespecteerde schrijver. Het museum is gevestigd in het geboortehuis van Galdós, een mooi gebouw met vier verdiepingen, nog helemaal in de oorspronkelijke stijl ingericht. Op de sfeervolle patio staat een standbeeld van de auteur. Hij woonde hier totdat hij op 19-jarige leeftijd naar Madrid verhuisde. Galdós keerde nooit terug naar zijn geboorte-eiland maar de Canariërs zijn hem niet vergeten. Geopend: ma. t/m vr. 9-20 uur. Incidenteel ook op zaterdag- en zondagochtend, 9-13 uur. De toegang en rondleidingen (ieder uur) zijn gratis.

Parque San Telmo

Aan de noordzijde van Triana eindigt de Calle Mayor bij Parque San Telmo, het drukste plein van de stad. De hele dag is het er een komen en gaan van mensen en verkeer. Tot in de 17^e eeuw vormde een stadsmuur op deze plek de grens van de stad, naast de oorspronkelijke haven van Las Palmas. De muur en de fortificaties zijn bijna helemaal verdwenen. Wat bleef is een rumoerig plein met een speeltuintje en bankjes in de schaduw van hoge palmen en loofbomen. Er staat een oud kapelletje, Ermita de San Telmo, gewijd aan vissers en zeelui, en er is een informatie-kiosk voor toeristen. In de tegenoverliggende hoek staat het veelgephotografeerde art deco-paviljoen met blauwe tegels uit 1923, met daarin een café en bijbehorend terras. Naast het park ligt het grote busstation van Las Palmas, deels ondergronds. Vanaf dit station vertrekken zowel de groenblauwe streekbussen van Global als de gele stadsbussen.

Café in Parque San Telmo

Castillo de Mata

Wat overbleef van de oude stadsvesting is te vinden in een zijstraat van Parque San Telmo, de Calle Bravo Murillo. Het kasteel van Mata onderging restauratiewerkzaamheden en werd omgetoverd tot een museumplek dat in 2007 werd geopend voor het publiek.

CIUDAD JARDÍN, HET GROENE HART

In het midden van Las Palmas ligt de woonwijk met de tot de verbeelding sprekende naam Ciudad Jardín (Tuinstad). Eind 19e, begin 20e eeuw gesticht door de rijke Britse inwoners van Las Palmas werd deze groene wijk destijds *Barrio de los Ingleses* genoemd. De Engelsen beheersten enige decennia de Canarische economie en waren vlak voor de Tweede Wereldoorlog ook verantwoordelijk voor de aanleg van waterleiding, elektriciteit en telefoon in Las Palmas. Hier en daar steken helaas wel minder fraaie, hedendaagse appartementenblokken de kop op in de Ciudad Jardín maar tussen de ambassadegebouwen en riante villa's met ommuurde tuinen heerst nog een weldadige rust. Aan de oostkant van de Ciudad Jardín loopt een tunnel onder de drukke Avenida Marítima door naar de jachthaven Muelle Deportivo en het strand Las Alcaravaneras.

Parque Doramas

Trekpleister in de Ciudad Jardín is het subtropische Parque Doramas, strak aangelegd in laat negentiende-eeuwse stijl. Het is een groene, schaduwrijke oase waar te genieten valt van endemische bloemen, planten, bomen en waterpartijen. Er is ook een restaurant met terras en een speeltuintje. Ver van het stadsgedruis is het eigenlijk een uitstekende plek voor een siësta, ware het niet dat het niet is toegestaan om je in het gras neer te vliegen. Het park loopt door in de tuin van Hotel Santa Catalina. In dit statige hotel uit 1882 (later opnieuw vormgegeven door Miguel Martín Fernandez de la Torre) verbleven veel beroemdheden. Vanuit hotelbar Carabela (een goede plek om thee te drinken of te lunchen) heb je zicht op de lommerrijke tuin. Deze wordt gesierd door een opmerkelijke beeldengroep met een polsstokspringende man op een rots, een symbolische weergave van het verzet van de Guanchenhoofdman Doramas en zijn volk tegen de Spaanse bezetters. Naar hem werd het park genoemd.

Parque Doramas

Pueblo Canario en Museo Néstor

Aan de rand van Parque Doramas ligt Pueblo Canario, een lieflijke Canarische *plaza* naar een ontwerp van Miguel Martín Fernandez de la Torre, broer van de bekende kunstschilder Néstor de la Torre. Rond het plein